

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-145/25-E
Sp. zn. ČŠIE-S-17/25-E

Název	Základní škola a mateřská škola Živanice, okres Pardubice
Sídlo	čp. 46, 533 42 Živanice
E-mail	zs.zivanice@seznam.cz
IČO	60 156 589
Identifikátor	600 096 505
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Luboš Jirák
Zřizovatel	obec Živanice
Místo inspekční činnosti	Živanice 46
Inspekční činnost na místě	24. až 26. 2. 2025

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Živanice, okres Pardubice (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Vzdělávání v mateřské škole probíhá ve dvou částečně věkově smíšených třídách, kde bylo aktuálně zapsáno 35 dětí. Deset z nich bylo v posledním ročníku před nástupem do základní školy a dvě s odkladem povinné školní docházky.

Základní vzdělávání se uskutečňuje ve čtyřech třídách se 67 žáky pěti ročníků 1. stupně, přičemž druhý a třetí ročník jsou vyučovány společně. Škola je naplněna na 90 % své současné kapacity, od minulé inspekce se počet žáků zvýšil o 16 (tj. jedna třída navíc). Speciální vzdělávací potřeby školské poradenské zařízení diagnostikovalo u čtyř žáků.

Činnost školní družiny je realizována ve dvou odděleních, v nichž je zapsáno celkem 50 žáků, což je nejvyšší povolený počet. Školní stravování dětem, žákům a zaměstnancům poskytuje vlastní školní jídelna.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola si od poslední inspekční činnosti udržela kvalitní úroveň, a to na základě efektivní spolupráce všech zaměstnanců, kterou mimo jiné ukotvuje jasně formulovaná koncepce rozvoje. Její sdílení a naplňování přináší dětem a žákům do vzdělávání milou, vstřícnou atmosféru, pocit bezpečí a spolu s tím i motivaci k dalšímu učení. Ředitel při své práci účelně využívá dlouholeté pedagogické a řídicí zkušenosti i velmi dobrou znalost místních podmínek. Povinnosti spojené s organizací, provozem a vzdělávacím procesem v mateřské škole delegoval na vedoucí učitelku. Vnitřní dokumenty vytvořené samostatně pro jednotlivé součásti školy jsou srozumitelné, upravují postupy pro jejich efektivní fungování. V rámci inspekční činnosti v nich byly opraveny drobné formální nepřesnosti. Příležitostí ke zlepšení je propojení některých písemností, aby veřejnost měla komplexní obraz o sloučeném subjektu. Postoupení pravomocí a úkolů na jiné pracovníky je vzhledem k malé velikosti školy složité, přesto promyšlené a účelné (např. rozdělené funkce výchovné poradkyně a metodičky prevence rizikového chování).

V souvislosti se zvýšením počtu žáků se částečně rozrostl i pedagogický sbor, zákonné požadavky v této oblasti splňovali v době inspekce všichni vyučující. V mateřské škole dostatečně početné personální zajištění vzdělávacího procesu umožňuje ve větším rozsahu uplatňovat individualizovaný přístup k dětem. Ředitel podporuje profesní růst učitelek, četnost jejich účasti na vzdělávacích akcích je však rozdílná. V mateřské škole je dalšímu vzdělávání věnována menší pozornost, což se částečně odráží v uplatňovaném denním režimu, který je tradiční a dlouhodobě neměnný. Odborné diskuze a vzájemné předávání informací a zkušeností napříč učitelským kolektivem se uskutečňuje spíše v neformální rovině, při každodenním osobním kontaktu. Společná pedagogická rada je organizována jednou ročně, ostatní jsou samostatné.

Na velmi dobré úrovni je oblast prostorových a materiálních podmínek. Škola má ve svém areálu vše potřebné pro každodenní činnost (třídy, sportoviště, školní jídelnu, zahradu), což dětem, žákům i pedagogům přináší komfort nezbytný ke kvalitnímu vzdělávání. V součinnosti se zřizovatelem byla v období od poslední inspekce uskutečněna nákladná rekonstrukce budovy, přičemž v podkroví škola nově získala velkorysé prostory nejen pro výuku, ale i pro zájmové vzdělávání, což žákům zpřijemňuje dobu odpočinku a pomáhá jejich odreagování. V přízemí byl pro mateřskou školu upraven prostor pro skupinové aktivity dětí při dělených činnostech, který je každodenně vhodně využíván. Pozornost je také věnována obměně vybavení, učebních pomůcek i IT prostředků, což má pozitivní dopad na efektivitu vzdělávání. Prostředí školy působí útulně a harmonicky, je čisté, upravené, estetické. Škola se nachází v blízkosti lesa, rybníka, což poskytuje dětem a žákům ideální

prostředí pro jejich učení, pro různé aktivity, které podporují fyzickou zdatnost, objevování přírody a celkový rozvoj.

Ve škole panují velmi dobré vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání, čemuž značně napomáhá její rodinné prostředí. Tematiku prevence rizikového chování, bezpečnosti a ochrany zdraví pedagogové přirozeně začleňují do vzdělávacího procesu. Případné náznaky nežádoucích jevů jsou řešeny zpravidla v součinnosti se zákonnými zástupci, v případě potřeby je škola připravena oslovit odborníky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací proces v mateřské škole vychází ze Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Na křídlech ptáčích*, rozpracovaného do třídních vzdělávacích programů a následně do podrobných týdenních příprav. Vzdělávání dětí z obou tříd probíhá převážně společně, což umožňuje jejich vzájemnou spolupráci a sdílení zkušeností. V hlavním vzdělávacím čase jsou děti rozděleny do tří skupin (podle věku) a výuka je uskutečňována odděleně.

Vlastní vzdělávání je organizováno v klasickém denním režimu, kdy ranní hry končí krátce po osmé hodině a přechody mezi jednotlivými činnostmi jsou organizované. Často tedy dochází k situacím, kdy většina dětí musí čekat na jednotlivce, což způsobuje zbytečné prodlevy a narušuje plynulost dne. Přesto byla atmosféra při vzdělávání velmi přátelská a radostná. Učitelky se chovaly přirozeně, reagovaly citlivě na potřeby dětí, naslouchaly jim, projevovaly respekt ke každému z nich. Zároveň byly přiměřeně důsledné, vedly děti k dodržování pravidel vzájemného soužití. Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se projevovala důvěra, zdvořilost a pomoc. Nabízené činnosti byly pro děti zajímavé, učitelky měly připravený dostatek různorodých pomůcek a aktivit, kterých se děti účastnily s chutí. Většinou ale plnily pouze pokyny učitelek, neměly možnost výběru z nabízených činností (pouze při ranních aktivitách). Aktivní učení dětí je podporováno často a účelně zařazovanými experimenty, kdy mohou děti prakticky zkoumat a objevovat nové poznatky. Důraz na samostatnost dětí je kladen zejména při sebeobslužných činnostech, méně již při stravování a zapojení se do přípravy realizovaných činností. Podporovány byly komunikační dovednosti dětí, uskutečňována byla cílená skupinová logopedická prevence. Souběžné působení více pedagogů v hlavním vzdělávacím čase a rozdělení dětí do tří věkových stejnorodých skupin výrazně podporuje možnost respektovat tempo a věková specifika. Při denním pobytu dětí venku je plně využíváno přírodní prostředí, což je pro ně velmi přínosné. Děti mají možnost objevovat přírodu a podporována je tak jejich zvědavost, radost z učení i fyzická zdatnost. Během odpoledního odpočinku i děti, které neusnou, zůstávají na lehátkách. Mohou si prohlížet knížky, ale nejsou jim nabízeny jiné klidové aktivity. Učitelky v průběhu dne oceňovaly a chválily projevy a výkony dětí, což výrazně přispívalo k posilování jejich sebevědomí a sebedůvěry.

V základní škole je výuka realizována na základě „Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání“. Vyučování doplňují rozmanité mimoškolní aktivity (kulturní představení, exkurze, výlety atd.), organizované ve spolupráci s externími partnery a propojující učivo s běžným životem.

Sledované hodiny se vyznačovaly příjemnou, podporující pracovní atmosférou, žáci respektovali nastavená pravidla, bez obav pokládali otázky a sdělovali své postřehy. Výuka byla učiteli dobře promyšlená, připravená, s množstvím pestrých aktivit, které žáky průběžně motivovaly k učení, stejně jako mezipředmětové vazby a propojení s reálnými situacemi běžného života. V hodinách převažoval frontální způsob výuky v kombinaci

se samostatnou prací žáků, což vedlo především k zapojení jednotlivců. Vzhledem k častému střídání činností však pasivita u žádného z žáků nebyla zřejmá. Občas byly zařazeny prvky kooperativního nebo činnostního učení nebo problémové úkoly, které napomáhaly rozvoji žákovské spolupráce, posilovaly logické myšlení a uvažování v souvislostech. Využití názorných pomůcek nebylo časté, spíše se objevovaly doplňující materiály (pracovní listy, kartičky apod.). S prostředky IT skoro výhradně pracovali pedagogové, žáci nikoliv. Příležitostí ke zlepšení je zařazovat do vzdělávacího procesu aktivity s různými informačními zdroji, s informacemi, vést žáky k jejich vyhledávání, třídění, analýze a aplikaci. Tempo výuky bylo přiměřené, v jejím průběhu pedagogové ověřovali porozumění učivu, někteří vhodně pracovali s chybou, upevňování získaných poznatků věnovali přiměřený čas. Diferenciaci úkolů směrem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a pomalejším nahrazoval individuální přístup vyučujících. Pro žáky s rychlejším pracovním tempem měli učitelé občas připravené další úlohy, ovšem se stejnou obtížností, což ne zcela optimálně rozvíjelo jejich učební potenciál. Plnění úkolů a správnost výsledků pedagogové kontrolovali průběžně, zpravidla je hodnotili krátkými výroky o jejich správnosti, v menší míře měla zpětná vazba formativní charakter. V několika hodinách s dobře stanoveným vzdělávacím cílem došlo v závěru alespoň k rychlému vyhodnocení jeho naplnění. Občas byli žáci vedeni k jednoduché sebereflexi, účelné, vypovídající sebehodnocení bylo ojedinělé, vzájemné hodnocení chybělo.

Zájmové vzdělávání je vedeno podle „Školního vzdělávacího programu školní družiny“, činnost svým obsahem navazuje na vzdělávací proces základní školy. Příležitostně tematicky zaměřené akce jsou organizovány společně, přispívají k účelnému využití volného času žáků i prezentaci školy na veřejnosti. Žáci mají ve školní družině po dopoledním vyučování prostor pro odpočinek, relaxaci i pro aktivity rozvíjející jejich zájmy a nadání. Vychovatelky svým vstřícným přístupem a partnerskou komunikací vytváří přátelskou atmosféru, rozvíjí prosociální vztahy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V mateřské škole obsah vzdělávání a připravené aktivity podporovaly celkový rozvoj osobnosti dětí, směřovaly k dosahování a zdokonalování klíčových kompetencí potřebných pro předškolní věk, vytváří dobrý základ pro další vzdělávání. Učitelky získávají a zaznamenávají informace o výsledcích vzdělávání jednotlivých dětí i o jejich vzdělávacích pokrocích, součástí je kresba postavy. Získané údaje jsou ojediněle využívány ke komunikaci s rodiči dětí nebo k přípravě cílené individualizované vzdělávací nabídky. Děti v posledním roce před nástupem do základní školy mají svá portfolia s pracovními listy, která jsou umístěna v šatně a přístupná rodičům.

Realizovaná vzdělávací nabídka byla smysluplná a srozumitelná. Děti měly dostatek podnětů k učení, posilována byla jejich důvěra ve vlastní schopnosti. Přirozeně komunikovaly, uměly vyjádřit své pocity, chápaly hlavní číselné a matematické pojmy a prakticky je používaly, uplatňovaly logické postupy při plnění různých úkolů. Při pohybových a manipulačních činnostech zvládaly základní dovednosti a prostorovou orientaci, uměly pracovat s různorodým výtvarným materiálem. Během dne byla ve styku s dospělými i s dětmi dodržována základní pravidla společenského chování (pozdravit, poděkovat, poprosit).

Úzká spolupráce se základní školou přispívá ke snadnějšímu přechodu dětí do dalšího stupně vzdělávání. Oboustranně propojené aktivity vhodně doplňují a obohacují vzdělávací proces, podporují rozvoj dětí a žáků. Realizovány jsou vzájemné návštěvy, společný výlet, podávání

obědů předškolákům ve školní jídelně, pravidelné čtení žáků dětem před odpoledním odpočinkem. Důraz je kladen i na součinnost se zákonnými zástupci, a to zejména prostřednictvím společně organizovaných akcí, které současně posilují sounáležitost se školou a obcí (Podzimní slavnost, Dýňohrátky, Vánoční jarmark, Den dětí apod.).

Výsledkům vzdělávání v základní škole věnují pedagogové stálou pozornost, nástroje sloužící ke zjišťování jejich úrovně zůstaly od minulé inspekční činnosti stejné, podobně jako hodnocení míry naplnění očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech prostřednictvím známek. Podrobnější informace k učebním návykům či posunům žáků si učitelé zaznamenávají podle svého vlastního uvážení, systematické sledování pokroku jednotlivců nastavené není. Nestrannou zpětnou vazbu o kvalitě základního vzdělávání řediteli přináší externí testování. Výkony žáků v něm byly v posledním období nadprůměrné. S tím koresponduje celkové hodnocení na vysvědčení na konci 1. pololetí školního roku 2024/2025, kdy prospělo s vyznamenáním více než 90 % žáků.

Od poslední inspekce si škola udržela velmi dobrou úroveň rozvoje většiny klíčových kompetencí. Žáci se ve třídách (ročnících) vzdělávali převážně frontálně, ve velmi příjemném, bezpečném prostředí, což někdy vedlo až ke zbytečnému vícenásobnému opakování pokynů a nesamostatnosti žáků. Při zadané samostatné práci se však dobře orientovali, přemýšleli o řešení, v případě potřeby uměli požádat o pomoc, doptat se na to, čemu nerozumí, říci svůj názor. Pokud byla zařazena, nečinila jim potíže spolupráce ve dvojici, či větší skupině. Pracovali většinou soustředěně, navzájem se nerušili. Do budoucna by měly být ve větší míře k vyhledávání informací využívány různé zdroje, včetně IT zařízení. Úroveň každodenní komunikace přiměřeně odpovídala jejich věku. Vytvářeli mezi sebou přátelské vztahy založené na respektu, důvěře a pomoci, které příznivě ovlivňují klima školy.

Závěry

Vývoj školy

- od minulé inspekční činnosti došlo k navýšení počtu žáků,
- byla provedena rozsáhlá rekonstrukce budovy školy, zkvalitnily se materiální podmínky pro vzdělávání dětí i žáků,
- v ostatních oblastech si škola udržela kvalitní úroveň.

Silné stránky

- vstřícný, respektující a empatický přístup k dětem a žákům, kladné vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání vytváří pozitivní a příjemnou učební atmosféru (1.4)
- blízké přírodní prostředí, školní zahrada a hřiště významně přispívají k rozvoji pohybových dovedností dětí a žáků i k jejich environmentálnímu vzdělávání; velkorysé prostory pro činnost školní družiny umožňují organizovat rozličné zájmové aktivity (2.4)
- pedagogické zajištění vzdělávacího procesu a spolupráce pedagogů napříč školou podporuje trvalý rozvoj vzdělávání, usnadňuje přechod dětí a žáků do vyššího stupně vzdělávání (3.3)
- plánování vzdělávací nabídky v mateřské škole, využívání různorodých forem a metod práce, které respektují zvláštnosti vzdělávání dětí předškolního věku, realizace řízených

činností ve věkově stejnorodých skupinách podporuje potřebnou péči a pozornost jednotlivým dětem (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- absence využití různých informačních zdrojů v základní škole pro vlastní bádání a objeovávání žáků v rámci vzdělávacího procesu (4.2)
- vzdělávací nabídka v mateřské škole je jen zřídka cíleně upravována podle individuálních možností a schopností jednotlivých dětí na základě pedagogické diagnostiky (4.3)
- ukončení ranních her v mateřské škole krátce po osmé hodině a režim dne s organizovanými přechody mezi jednotlivými činnostmi (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zvážit aktualizaci organizace dne v mateřské škole, aby lépe odpovídala moderním pedagogickým přístupům a potřebám dětí; umožnit jim během odpoledního odpočinku nejen prohlížet si knížky na lehátku, ale také realizovat klidové činnosti mimo něj,
- zapojit děti v mateřské škole více do přípravy nabízených vzdělávacích aktivit a stolování,
- využívat další vzdělávání pedagogických pracovníků a sdílení zkušeností s kolegy z jiných škol stejného typu,
- diferencovat v mateřské škole vzdělávací nabídku nejen s ohledem na věk, ale i individuální možnosti a schopnosti dětí, používat k tomu pedagogickou diagnostiku,
- zaměřit se v základní škole na častější využití kooperativních činností, aby žáci měli více příležitostí ke spolupráci a získávali osobnostní kompetence potřebné pro jejich další život.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 24. 2. 2025
2. Školní vzdělávací programy pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2024/2025

3. Školní matrika mateřské a základní školy – školní rok 2024/2025
4. Hodnocení individuálních výsledků vzdělávání dětí mateřské školy (diagnostické záznamy) - školní rok 2024/2025 (výběr)
5. Školní řád mateřské školy platný od 1. 9. 2023
6. Školní řád základní školy platný od 1. 9. 2023
7. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2024
8. Rozvrhy hodin - školní rok 2024/2025
9. Rozpis přímé pedagogické činnosti pedagogů mateřské školy - školní rok 2024/2025
10. Třídní knihy - školní rok 2024/2025
11. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2023/2024
12. *Hodnocení školního roku 2023-2024* (mateřská škola)
13. Záznamy z jednání pedagogické rady v mateřské škole a v základní škole - školní roky 2023/2024, 2024/2025
14. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování - školní rok 2024/2025

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Milena Pokorná, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

20. 3. 2025